

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1079511
Voorstelnummer: 1092298

Houten, 25 augustus 2026

gemeente Houten

Onderwerp:

Bestuurlijke fusie Katholieke Scholenstichting Fectio en Stichting Openbaar Onderwijs Houten

Beslispunten:

1. In te stemmen met de bestuurlijke fusie tussen Stichting Fectio en Stichting Openbaar Onderwijs Houten per 1 januari 2027;
2. De instandhouding van de openbare scholen De Bijenkorf, De Velduil, Ridderspoor en De Plantage over te dragen aan de Stichting Fectio en de Stichting Openbaar Onderwijs Houten te ontbinden;
3. Vast te stellen dat de statuten van de nieuwe stichting voldoen aan de wettelijke eisen en waarborgen voor het openbaar onderwijs.

Samenvatting

De betrokken schoolbesturen hebben hun voornemen uitgesproken om bestuurlijk te fuseren. De besturen zien in de fusie een middel om onderwijskwaliteit, continuïteit en bestuurlijke slagkracht te versterken en om het pluriforme onderwijsaanbod in de gemeente te behouden. Dergelijke motieven komen ook terug in landelijke informatie over fusies in het onderwijs en in lokale voorbeelden van samenwerkingsbesturen.

Aanleiding

De Stichting Openbaar Onderwijs Houten (OOH) verzorgt openbaar primair onderwijs op vier basisscholen in Houten. De Stichting Fectio verzorgt katholiek primair onderwijs op twaalf basisscholen in Houten en Bunnik. Beide besturen constateren dat de eisen aan onderwijsorganisaties toenemen als gevolg van personeelstekorten, passend onderwijs, kwaliteitszorg, ICT-vraagstukken, governance-eisen en toenemende complexiteit van bedrijfsvoering.

Na een verkenning die in 2024 startte en een haalbaarheidsonderzoek in 2025 hebben beide besturen geconcludeerd dat een bestuurlijke fusie de meest geschikte samenwerkingsvorm is om deze uitdagingen gezamenlijk het hoofd te bieden.

Beoogd effect

Met dit besluit ontstaat een juridisch en bestuurlijk kader waarbinnen zowel openbaar als katholiek onderwijs duurzaam in stand kan blijven. Artikel 17 Wet op het primair onderwijs (WPO) maakt dit expliciet mogelijk, mits de verschillen in identiteit behouden blijven in afzonderlijke scholen en het openbaar onderwijs publiekrechtelijk goed is geborgd.

Argumenten per beslispunt

1.1 Het openbaar onderwijs wordt momenteel bestuurd door een eigen stichting.

In 2008 heeft de gemeenteraad ingestemd met de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs. Met dit besluit is het bestuur van het openbaar onderwijs overgedragen aan de Stichting Openbaar Onderwijs Houten en is het openbaar onderwijs hiermee op afstand gezet. Met de voorgenomen fusie wordt een samenwerkingsbestuur gevormd met het RK-schoolbestuur.

1.2 Het college heeft een positief advies gegeven over de wenselijkheid van de fusie.

Bij een fusie tussen schoolbesturen moeten de besturen volgens de Wet op het primair onderwijs het college van B&W om advies vragen. Dit advies is een onderdeel van de verplichte Fusie Effect rapportage (FER) die de schoolbesturen moeten maken om toestemming te krijgen voor de fusie van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het advies is primair gericht tot de medezeggenschap en de betrokken schoolbesturen voor een zorgvuldige besluitvorming.

1.3 Het doel van de bestuurlijke fusie wordt onderschreven

1079511

Om de volgende redenen kan er positief worden geadviseerd op de voorgenomen fusie:

- **Het voortbestaan en de aanwezigheid van openbaar onderwijs in Houten is gewaarborgd**
De nieuwe organisatie wordt ingericht als samenwerkingsbestuur voor openbaar en katholiek onderwijs. In de conceptstatuten is opgenomen dat:
 - de openbare scholen openbaar blijven;
 - de gemeenteraad een wettelijke toezichtrol behoudt;
 - begroting en jaarstukken aan de gemeenteraad worden aangeboden;
 - besluiten over opheffing of overdracht van openbare scholen aan de gemeenteraad worden voorgelegd.
- **De huidige keuzevrijheid en diversiteit in het onderwijsaanbod blijft op hetzelfde niveau**
De bestuurlijke fusie heeft geen effect op het onderwijsaanbod in Houten. Er is geen sprake van sluiting of verplaatsing van scholen.
- **Er is extern draagvlak voor de voorgenomen bestuurlijke fusie**
Uit de FER blijkt dat alle betrokkenen een stem hebben in het proces om tot een bestuurlijke fusie te komen. Ook blijkt dat de beide gemeenschappelijke medezeggenschapsraden vanaf het begin van dit traject zijn betrokken. In het besluitvormingstraject is gewaarborgd dat de medezeggenschapsraden op de bestuurlijke fusie hun instemmingsrecht kunnen uitoefenen.
- **De spreiding en bereikbaarheid van de scholen is gewaarborgd na de fusie**
De bestuurlijke fusie heeft geen gevolgen voor de spreiding en daarmee de toegankelijkheid van de onderwijsvoorzieningen. Met de fusie wordt juist de continuïteit van de huidige voorzieningen beoogd.
- **Binnen de beide schoolbesturen leven vergelijkbare ambities en uitdagingen**
Door krachtenbundeling kunnen de besturen de kwaliteit van het onderwijs duurzaam versterken, stabiliteit creëren in een arbeidsmarkt met schaarste en slagvaardiger samenwerken rondom brede ontwikkeling en inclusieve ondersteuning van leerlingen.
- **De fusie versterkt de bestuurlijke continuïteit**
Beide organisaties beschikken momenteel over relatief kleine bestuursbureaus. Door samenvoeging ontstaat meer specialistische kennis op het gebied van HRM, financiën, ICT, kwaliteitszorg en organisatieontwikkeling. Hierdoor neemt de organisatorische kwetsbaarheid af.
- **De fusie ondersteunt de maatschappelijke opdracht van het onderwijs**
De besturen geven aan dat de maatschappelijke verantwoordelijkheid voor toekomstbestendig, inclusief en kwalitatief goed onderwijs centraal staat. De schaalvergroting moet bijdragen aan betere ondersteuning van leerlingen, personeel en scholen.

2.1 Een statutenwijziging of ontbinding van de Stichting Openbaar Onderwijs Houten is voorbehouden aan de gemeenteraad

De besturen kiezen voor de mogelijkheid van een juridische fusie, waarbij KS Fectio de "verkrijgende" stichting is. Deze keuze wordt gemaakt omdat dit administratief de eenvoudigste weg is. Hoewel KS Fectio als 'administratief vehikel' wordt gebruikt, is er sprake van een nieuwe stichting met een nieuwe naam en nieuwe statuten. In deze statuten zullen de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs worden gewaarborgd. De samenwerkingsrelatie met de gemeente blijft in stand.

Op grond van artikel 48, lid 12 sub h. WPO en artikel 17 lid 3 van de statuten van de Stichting Openbaar Onderwijs Houten moet de gemeenteraad een statutenwijziging of ontbinding van de Stichting goedkeuren. Deze goedkeuring is geen onderdeel van de toestemmingsprocedure bij het ministerie. Met de overdracht van de openbare scholen aan Stichting Fectio wordt Stichting openbaar Onderwijs Houten ontbonden.

3.1 Het toezicht van de gemeenteraad op het openbaar onderwijs wordt geborgd in de nieuwe statuten

Dit wettelijke toezicht op basis van artikel lid 4 onder e van de Wet op het primair onderwijs (WPO) is geregeld met de volgende bepalingen:

- Jaarverslag wordt ter kennis gebracht aan de gemeenteraad (artikel 21);
- Vaststelling begroting en jaarstukken nadat gemeenteraad in staat is gesteld hierover overleg te voeren (artikel 22 lid 2, verplicht op basis van artikel 14 lid 4 onder 4 WPO);
- Statutenwijziging goedkeuring gemeenteraad (artikel 23 lid 1);
- Ontbinding stichting, opheffing of overdracht scholen, fusie en splitsing goedkeuring gemeenteraad (artikel 26 lid 1);

- Openbaarheid vergaderingen bestuur (artikel 13, verplicht op basis van artikel 17 lid 7 WPO).

Het benoemen van de leden van de Raad van Toezicht is niet langer een bevoegdheid van de gemeenteraad. Dit is bij een samenwerkingsbestuur ook geen wettelijke eis meer, omdat leden van de Raad van Toezicht die door de gemeenteraad worden benoemd niet alleen meepraten en meebeslissen over de openbare scholen van de stichting. De Raad van Toezicht houdt immers toezicht op alle scholen, in dit geval katholiek en openbaar. Om die reden heeft de wetgever dan ook de benoemingseis laten vallen bij een samenwerkingsbestuur.

De toezichthoudende rol van de gemeenteraad komt vooral tot uiting in de voorgaande opsomming.

Voorts zijn in de artikelen die gaan over het doel, de grondslag en de toegankelijkheid de kernwaarden van het openbaar onderwijs opgenomen, waaronder de eerbiediging van ieders levensovertuiging. Openbare scholen moeten godsdienstonderwijs of levensbeschouwelijk onderwijs aanbieden als ouders dat wensen.

Net als in de huidige situatie zal het nieuwe bestuur bestaan uit een bezoldigd bestuurder en wordt intern toezicht uitgeoefend door een raad van toezicht, die op basis van kwaliteitsprofielen wordt geworven. Verder is op verschillende plaatsen rekening gehouden met toepassing van de Governancecode Funderend Onderwijs (artikel 11 en 16) en zijn de wettelijke voorschriften voortvloeiend uit de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (WBTR) betreffende belet en ontstentenis en persoonlijk tegenstrijdig belang toegepast en opgenomen in de statuten (artikel 10 en 15)

Kanttekeningen

1.1 De financiële positie vraagt blijvende aandacht

Uit het due-diligenceonderzoek blijkt dat de fusie financieel verantwoord is, maar dat aandacht nodig blijft voor:

- liquiditeit
- huisvesting
- onderhoud

De besturen erkennen deze aandachtspunten en hebben hiervoor beheersmaatregelen opgenomen in de FER.

1.2 De implementatie vergt zorgvuldigheid

De harmonisatie van beleid, ICT-systemen, personeelsregelingen en organisatieculturen vraagt de komende jaren aandacht. In de FER is hiervoor een implementatie- en evaluatieprogramma opgenomen.

Participatie

De betrokken medezeggenschapsraden zijn in het fusieproces betrokken en hebben een instemmingsrecht. Via de FER, het collegeadvies en de formele besluitvorming wordt het besluitvormingstraject transparant ingericht.

Financiën en formatie

Voor de gemeente Houten heeft de bestuurlijke fusie geen directe financiële gevolgen. De verantwoordelijkheid voor exploitatie en bedrijfsvoering blijft bij het schoolbestuur. Eventuele toekomstige huisvestingsvraagstukken worden beoordeeld binnen de bestaande wettelijke verantwoordelijkheden van de gemeente.

Communicatie

De besturen van OOH en Fectio worden schriftelijk geïnformeerd over het besluit.

Voortgang

Na de gemeentelijke besluitvorming zullen de besturen de fusie formeel afronden en de nieuwe stichting oprichten.

Evaluatie

Niet van toepassing

Houten, 25 augustus 2026

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,
de secretaris, de burgemeester,

R. van Netten

H.C. Heerschop

Bijlagen

1. Brief gemeenten advies FER
2. Fusie-Effect Rapportage OOH-Fectio
3. Verzoek instemming fusie OOH-Fectio

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Wouter van den Berg

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 1092298

gemeente Houten

Onderwerp

Bestuurlijke fusie Katholieke Scholenstichting Fectio en Stichting Openbaar Onderwijs Houten

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 25 augustus 2026 gelezen en besluit:

1. In te stemmen met de bestuurlijke fusie tussen Stichting Fectio en Stichting Openbaar Onderwijs Houten tot één samenwerkingsbestuur;
2. De instandhouding van de openbare scholen De Bijenkorf, De Velduil, Ridderspoor en De Plantage over te dragen aan de Stichting Fectio en de Stichting Openbaar Onderwijs Houten te ontbinden;
3. Vast te stellen dat de statuten van de nieuwe stichting voldoen aan de wettelijke eisen en waarborgen voor het openbaar onderwijs.

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 6 oktober 2026.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier a.i.,
{{?esl:Signer2:Capture:size(200,100)}}

de voorzitter,
{{?esl:Signer1:Capture:size(200,100)}}

M.A.J.R. Hermans

H.C. Heerschop